

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 cèntims —Si no se fa regularitat —SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestre; Estranger, 4.—

GALLINER NACIONAL

Per més que 's piquin las crestas
 aquestos galls no 's fan mal,
 puig tan sols per alsá l gallo
 gallejan de tant en tant.

*El Director
 H. G. G. G.*

ESPASAS TRUNFOS

La sempre calenta y perillosa qüestió d'ordre públic, que may á Espanya deixa de cridar la atenció de tots los góberns, fa que l'element militar, com constituït de la forsa que es suprema rahó de las relacions entre góberns y góbernants, tendeix continuament á supeditarho tot á sas conveniencias y á exercir tal influencia en tots los actes de la vida nacional, que no sembla sino que 's seus signen los únics interessos dignes de ser tinguts en compte, ó al menos los que ab preferència á tots los demés deuen mirarse.

Be n' ha promés lo góvern de reformas, y be n' reclama y necessita la pública opinió, tant en l'ordre polítich com en l'económich y en lo social. Donchs tot aixó es res comparat ab la importancia que 's dona á las reformas militars, reformas que per altra part costan molt de portar á la práctica, perque com á Espanya tenim tants generals que 's cotian un ull de la cara y no han sentit may xiular cap bala, tots se creuhen uns talents de primera forsa y cadascú d'ells está modestament convensut de que tan sols ell es qui sab de qué se las pesca en aixó de las reformas pera afavorir á la gent del sabre, y que tots los demés son uns pipiolis que ni com á ranxeros de las reformas se 'ls pot dignament considerar.

En Lopez Dominguez mira per sota 'l taló de la botina als demés reformadors, perque creu que com ell no n' hi ha un altre; en Martinez Campos, que per haverli eixit be alló dels garrolers de Sagunto se creu ja un Ciceron de las espasas, fa 'l mateix; en Primo de Rivera, per la influencia que exerceix en la situació per haver sublevat la guarnició de Madrid á favor de D. Alfons, otro que tal; en Daban, per haver fet lo mateix que n' Martinez Campos á Sagunto, no cal preguntarho; en Cassola, per haverse espavilat á ferse home de importancia, prescindin dels que li volian donar lo patró tallat en aixó de las reformas militars, prenent ser lo gran home; y en fi, tota una récula de cavallers d'espasa més ó menos rovellada, pretenen ser los grans reformadors d'ells mateixos y s'acusen 'l un á l'altre de no enténdrehi, que dona gust de sentirlos.

Lo derrer dissape en lo Senat, prenent peu d'unas noticias publicades per alguns diaris madrilenys, lo general Primo de Rivera provocó un debat militar, que be podém calibrar de joch d'espasas, en lo qual lo ministre general Cassola tregué la espasa més alta y guanyá la partida perque no va planye 'l trunfo en cap basa.

Los generals anti-cassolistas, formats en estreta pinya pera tirar contra la cassola del ministeri, quedaren abonyegats en la lluyta, y 'l Sr. Primo tingué que carregar ab la primada de ser rellevat incontinenti de menjarse la poma de la Direcció del arma d'infanteria.

Y com ja havém dit que en nostre país té gran importancia tot lo que ab la gent de la forsa bruta 's refereix, aquestos debats militars cridan tota la atenció dels pares de la patria, del públich y de la premsa, que no sembla sino que de la espasa rovellada d'algun general mal content pugan dependir aconteixements tan desitjats per uns com temuts per altres, que tal vegada farien que deixés de tenir la preponderancia que té avuy l'element militar, y que, deixant de ser espasas trunfos, la nació 's cuydés de las reformas políticas, económicas y socials que més necessita, enviant á passeig á tants generals de saló que no posseixen més ciencia que la de donarse importancia ni saben de res més que de sublevarse en sentit reaccionari quan no 's fa sa santissima volunta y sa omnipotent conveniencia.

LO DRET DE CONSUMS

Es impossible lo transcurrir de gayre temps sens que 'l anomenat dret de consums, que tants perjudicis causa á las classes menos acomodadas, no vingui á senyalar sa impopularitat ab regueras de sanch derramadas per fills del poble al manifestar sa hostilitat á un impost que es la més grossa vergonya de la pública administració.

Bargelona recorda ad dol las diferentes vegas

das que 's infructuosos motins contra 's consums han regat de sanch los carrers de la ciutat. Casi todas las capitals d'Espanya recordan negras jornadas pel mateix motiu, y últimament Valencia, lo diumenje y dilluns derrers, ha sigut teatro d'escenas deplorables que han acabat ab la vida d'honrats ciutadans després d'haverlos espremut la butxaca ab l'odiad impost.

Seguint lo curs natural que va fent sempre l'Estat ab los impostos, al entrar al nou any económich 1887-88 va gravarse més l'impost de consums á Valencia, augmentant lo cupo senyalat.

No poguent los gremis apetzugar ab lo nou recarrech, s'encargá de la administració un arrendatari d'aquestos que tot ho sacrifican á fer quartos, y las tarifas foren molt més pujadas, encanrint los articles de primera necessitat, sobretot la carn.

Lo gremi de carnicers se declará en huelga per no pagar tal tarifa, demostrant aixó que la burgesa carnicera de Valencia han aprés dels proletaris á resistirse ab la huelga quan se creuhen perjudicats.

Arribats al primer diumenje de Juliol, numerosos grupos acudiren als punts de venta de carns posats pel Ajuntament y malmeteren l'article. Desseguit va venir lo natural perseguiment de burots y crema de barracas, castillas y fieltos de recaudació de consums, quedant tot destruhit y cremat en pocas horas.

Lo motiu tingué 'l aspecte més honrat que donarse puig, puig tots los diners dels fieltos foren tirats al foch, sens que ningú 's quedés ni un céntim d'entre aquell immens aixam d'obres que tal volta no tenien pa per l'endemá, y als burots no feren res més que ferlos retirar, sens maltractarne ni un.

Entretant lo gobernador civil resignava 'l mando en lo capít general, y aquest publica prompte 'l estat de siti en tota la provincia de Valencia y distribuí las tropas pels carrers.

Sembla que 'l poble no duya més intent de odi personal que contra l'arrendatari, un tal Benvenuty, al que buscaren inútilment ab l'intent que es de sopusar, puig portavan ja las cordas pera arrossegarlo, pero que ell se havia cuydat abans que tot de posarse baix la protecció de las bayonetas.

Y aixis passá 'l diumenje.

S'arribá al dilluns, y com se repetiren las demostracions, las tropas feren foch y donaren varias cargas, resultant tres ó quatre morts y gran número d'ferits.

Lo moti no obstant anava prenent proporcions, puig lo derramament de sanch encant més los odis, y sortí fou que 'l dilluns á la tarde ja 's digué que l'arrendatari havia cedit sos drets al Ajuntament, y que aquest s'encarregaria d'administrar l'impost sens tocar los preus anteriors, ab lo qual s'acabá la huelga dels burgesos carnicers y 'l dimars tornaren las cosas á son estat normal, menos los morts que quedaran al cementiri, y qui gemega ja rebut.

Una consideració: Si aquest moti, del que fou principi una huelga de burgesos, hagués comensat per una huelga d'obres, (quants y quants treballadors no haurian ja anat á parar á la pressó ó al consell de guerra? Sens dubte que una infinitat. Y saben quants carnicers hi ha agafats? Ni un. Y consti que 's n' alegrém, y que per cap concepte voldríam que se 'ls molestés; pero no podém per menos de fer constar quan diferentment s'obra tractantse de obres ó tractantse d'industrials ó comerciants.

Reprobém los motins, perque casi sempre son infructuosos y preferim las verdaderas revoluciones. Mes es precis confessar que á Valencia s'ha guanyat la huelga dels consums gracias al moti, puig sens elli, y sens lo perill de veures penjat d'un arbre ó arrossegat, l'arrendatari no hauria renunciat generosamente á un milió de pessetas que creya obtenir de ganancia, y que demanava de prima pera cedit sos drets al Ajuntament abans de que 'l poble 'l busqués ab bonas cordas á la ma.

Y tanco de cop, perque, de continuar, casi estich segur que 'l Sr. Fiscal, persona á qui aprecio y voldria no donarli feyna, se tindria de molestar per mi, y jo no estich per semblants cumpliments.

A LO CRIT DE LA PATRIA

Per fi aquest periódich ha comprés que ja no podia callar més temps respecte á lo que nosaltres diguerem del assumpto de Sant Llorens d'Hortons, y en lo número de la setmana passada escriu un articularro de mitja cana pera pendre cartas en aquella qüestió.

Mes fiantantli 'l valor d'embestir de dret, y volent evitar á tota costa que sos llegidors s'interessin de lo que nosaltres diguerem en nostre articlet Clerijotada, faig d'aquest punt de la qüestió com carli perseguigut pels liberals y prenent contestarnos en termes generals, anant després á citar lo cas particular d'Hortons com un de tants.

Aquesta manera de discutir podrà convindrelli molt á Lo Crit de la Patria pera fer combregar ab rodas de molli á sos llegidors, mes es molt poch digne de gent seria y desdiu de qui vulga conquistarse en lo periodisme la consideració dels demés colegas, per més que com ell no pensin.

La qüestió está posada avuy en lo següent terreno:

Del rector d'Hortons se n' ha dit fas ó nefas. L'autor de la carta publicada en La Tramontana s'ha retractat públicament de lo dit. Lo Crit, partidari del rector, sosté que aquest ha obrat cristiana, santa y piadosament, perdontant al que l'havia ofés. Nosaltres, en nostre articlet Clerijotada, sostinguerem, y seguim sostenint, que lo que ha motivat aquella original retractació, no ha sigut ni l'arrepentiment, ni tan sols lo cambiar de modo de pensar ni d'apreciar de diferente manera avuy que ahir la moralitat del rector d'Hortons per part del arrepentit, sino que la tal retractació fou deguda á una indigna intriga forjada per gent d'iglesia en la familia del Sr. Gené, lo qui tingué la debilitat, en un moment de tempestat de familia, d'accedir á escriure, contra sa voluntat, una carta al rector d'Hortons, per dirseli que aixis restaria tranquila sa familia, y després s'ha fet us d'aquesta carta pera arrencarli la retractació VOLUNTARIA que han publicat ab tant de goig los periódichs carlins, y de qual retractació no n' ha redactat ni escrit una sola coma lo qui la firma.

Fiquis en aquest terreno Lo Crit de la Patria, y si no proba lo contrari restarán nostres arguments en peu, y la pietat evangelica y la mansuetud ab que vol engalanar la sotana dels seus, quedará reduhida á una miserable intriga de la gent de sagristia y convent, que fins han atropellat lo sagrat de la familia del autor d'aquella celebre carta pera permetres una satisfacció que nosaltres farem que 's amargui més que 'l fel, cumplint aixis ab nostre deber d'arrencar carretas ab tant més gust quan més aquestas s'amagan sota la capa de la religió, cobertora de vicis per uns y engany may acabat per altres.

Y prou per avuy, si be prometém continuar fassi y digui lo que vulgui lo carli Crit de la Patria.

LO ROSARI EN UNA CASA DE PAGÉS

(NOTAS PER 'UN SAINETE)

PERSONATGES

- JOAN, amo de la casa;
- MARIA, esposa del anterior;
- JOANET Y TOMASSET, fills dels precedents;
- ROCH, MOSSO;
- UNA VELLA que dorm;
- UNA BURRA que no surt á la escena;
- UN GAT.

La escena representa la cuina de una casa de pagés. En lo fondo s'hi veu la llar del foch ab tres ó quatre tions encesos, una olla de ferro penjada dels calamitachs, y á la vora del foch un gat arrupit al costat de un tugi ple de mongetas; á la dreta un ascó ahont están sentats en Joan, la Maria y una vella que fa bacaynas; á la esquerra un tamboret de pi ahont seu en Roch; y, un poch més cap al prosceni, una porta que comunica ab la entrada. En lo recó de la esquerra de la llar en Joanet y en Tomasset sentats á terra y entretenintse ab una baldusa.

Joan.—Per lo senyal de la santa creu...

S'ouhen brams d'ase!

Joan.—Roch, ja has fermat la burra roja?

Roch.—Sí, nostri amo.

Joan.—De nostres enemichs lliararuaos Seyvor...
 Maria.—No m' en recordava de dirte que ha vingut en Jep y ha portat aquell diner...
 Joan.—Deu nostre.

(En Tomaset plora.)
 Joan.—Ja hi som! seria miracle que pugessim resar lo rosari en pau.

Tomaset *(plorant)*.—En Juanet m' ha pres la baldufa.

Joanet.—Perque es meva.
 Tomaset.—Embustero! Donam la baldufa... *(criant mes fort)* jo vull la baldufa...

(Se sent un soroll com lo que fa una mà al caure sobre la galleta d'algú. Tomaset plora mes fort)

Joan.—Què no s' ha de acabar això! Tú, Maria, porta en Tomaset al llit.

Tomaset *(sempre plorant)*.—Jo no vull anarhi.

Joan *(cremat)*.—Tú faràs lo que t' manin.
 Tomaset.—Ja seré bon minyo.

Joan *(aplacantse)*.—Donchs calla.—Vejam si t' sentiré mes. *(Dirigitse a la sua esposa. Vaja, continuem. (Buscant en un Roch que ha desaparegut de la escena. Què s' ha fet en Roch?) (Cridant.)* Roch!

Roch *(desde dins)*.—Vaig desseguida. *(Roch arriba y se senta.)*

Joan.—Ave Maria, gratia plena Dominus tecum.
 Tois.—Benedictus tuus...

Joanet *(A en Tomaset)*.—Estigas quiet.
 Tomaset.—Donchs donam la baldufa.

Joanet.—No te la vull donar.
 Tomaset.—¡Lladre! ¡mes que lladre!

Los dos germans s' agafan y comensan a pegarse cops de puny.

Tomaset crida com un desesperat. En Joanet li ha pegat un cop al nas, a conseqüència del qual comensa a surtirli sanch, y després corre a amagar-se. Son pare pren una estaca y corre darrera d' ell, pero no l' trova en lloch.

En Tomaset segueix cridant y picant de peus sense que sa mare pugui consolarlo.

Lo tupí de las mongetas se sobria.

Lo gat s' espanta y, al fugir, aboca l' tupí y las mongetas cauen al foch.

En Joan, qu' encara té la estaca a la mà, va a pegarli garrotada, y descarrega sobre las costelles d' en Roch, que en aquell moment entra ab una gibrellia plena d' aygua a la mà pera estronar la sanch d' en Tomaset. Al sentir lo cop pega un xiscle y deix caure la gibrellia pera posarse las mans a la esquena.

La gibrellia s' fa trenta mil bossins.
 La confusió es cada vegada més gran.

En Joan renega d' en Roch que ha sigut causa de que se li escapés lo gat.

En Roch d' en Joan perque li ha pegat mes fort de lo que ell haguera volgut.

La Maria d' en Roch perque li ha trencat una gibrellia qu' ella conservava desde l' dia en que s' havia casat.

La vella segueix dormin;
 S' ou un bram d' ase.

CAU LO TELÓ

CARTAS DE FORA

Manresa 5 de Juliol de 1887.

Ciudadá Director de La TRAMONTANA.

Estimat Director: Un poquet refet de las impressions que d' ensa de ma ultima tinch rebudas, per la gran varietat de fets que han ocorregut, poso má a la ploma a fi de que 's llegidors de son endemoniat setmanari puguin saborejar las delicias que sovintet nos proporcionan los polítics ab sotana y 's ensotnats que fan polítics. (Tiba, Quim!)

A vosté que tant li agrada respallar la cuberta d' uns y altres quan 'la tenen bruta, ja li dich que tindria feyna.

Ja feya dias que las tafaneras místicas, que de tot se cuidan menos de casa seva, venian anunciant una nova niera de capellans novells y escuta-canadellas, y a te de (corresponsal), li asseguro que tenian rahó, y molta.

Los estenissaus, que aixis s' anomenan, han surtit d' unas màquines incubadoras alimentadas ab la escalfor que livena lo callu del purgatori, vulgarment conegut per escalfor escudella capellanica y altra pitansa per l' istil.

Aquest dia van sortir del niu, y com que po-

brets encara no han posat la primera ploma, anavan lligats per aquestos carrers de Deu, a fi de que 'l dimoni, que es molt astut, no n' agafés algun. Eran un batalló, sent sos jefes los rabadans de cal jesuít. Entre la tal niera hi havia representadas las categorías infalibles, es a dir, desde 'l que recull culs de ciri pera comprar chufas, fins aquells que piadosament parlan la mà pera cobrar 73 milions del pressupost y altres cosetas que no las entent tothom.

Té present alló que li vaig dir respecte a administració: donchs per ara ja tenim un cabo de burots pres.

Contan, tal vegada malas llenguas, que dintre del assumpto hi ha moltes taca de vi, oli y altres ingredients delicats; mes jo, que no acostumo a ser massa manso al sentir semblants calumnias, quedo més aronnat que un pobre periodista quan reb una festassa del fiscal. Y a propòsit de festassas: los escolanets del *pare Castelar* han suert una nova denuncia, que acompanyada ab las altres n' hi ha pera fer llenar la pipa y las navajas.

Paciencia y bon desenllas, amiguets. En aquest mon val més caure en gracia que ser periodista, y particularment d' oposició liberal y a Manresa.

Veuenh, si no fos per lo temor d' alló que 'n diuhen lley, seria fàcil que 'la parles d' algun regidor dels purs y de no sé quinas cosas més que, francament, no fan gots federal; pero pretereixo delstarho corre, no fos cas que m' clavés alguna estelleta a la mà, ó be alguna taca, y com un hom la balla tan magre... ab una petita empeneta n' hi hauria prou.

Sr. Alcalde major: si m' promet no fer mala cara, li donaré un consell; ja sé que vosté es més aixirer que un pèsol, mes no implica, y allá va: Avuy que entre 's nous companys de corporació hi té un fabricant de medicinas y un de sabó, utilli 's seus articles, y si dintre la casa gran hi té algun malalt ó be coneix que es necessaria una bona bogada, aprofti la ganga, que aixó no passa sempre.

Ja tenim un nou batallador contra las escolas laicas: mossen Castanyer. Miris, *pare reverent*: ja que li sab tant mal que 'l posin als cubellidichs, un altre dia, quan puij dalt del cubell sagrat, miri de sapiguer un siqueu més la lliaso, ó de lo contrari fins la canalla li cridarán la llufa.

Pot assegurarli

UN QUE NO SAB

No faltará qui pensi que 'l nostre Ajuntament la balla molt grassa, al reparar com se gasta del comú pera repetir arrossadas a Moncada.

Mes quan se sápius que dissapte, segons *El Diluvio*, que es un gat dels freres en donar más de ventre al Ajuntament, no pogueren cobrar la setmanada los obrers de las brigadas del Parque, ja n' hi ha pera cambiar d' opinió.

Y si 's recordem de que encara s' deu lo plus acordat pel municipi en pes als empiets que netejaren los carrers de Barcelona de la neu que caygue l' onze de Febrer últim, encara formarem més pobre concepte del *conquistau* municipal.

(Per arreu, comissions y bolados tot se gasta entre 'la grana regidora; per pagar als pubrens que treballan may en calta no hi ha un rosegó.)

Després de la batallona sessió del dissapte en lo Senat, ve 'l dilluns, los conservadors se proponen aixecar barricadas en lo Congrès pera renovar la lluyta, pero 'l Sr. Sagasta puja a la trona y llegeix lo decret de suspensió de sessions, es a dir, un amnistic forasat d' un parell ó tres de mesos, y com després d' aquestos se tará bogada nova, succehirá que «qui se l' ha segat que se l' espigoli».

Y qué saladas que son las enganyifas de la política!

Lo capitá general de Valencia, en un telegrama al govern de Madrid, diu que lo succehit

en la ciutat del Turia no té cap mica d' importancia.

Es molt cert.

Pot entensar qui vulgui demanant informes a las familias dels que hi han deixat la pell.

La *cazollada* del Senat feta dissapte sembla que hagi alegrat a gent que 's diu liberal y republicana.

Y jo, pecador de mí, segueixo creyent que allá ellis se las arreglin.
 Y 's demés sense cuydado.

Lo decret de suspensió de sessions ha deixat ab un pam de nas als conservadors.

Si, y ab tres pams de coll als que creyan que 'l Jurat y altres reformas serian lleys aquest istiu.

Ja ho diu lo ditxo: *las cosas de palacio van despacio*.
 Y las del país se fan repicar, afejim nosaltres.

En lo decret de rellevo del general Primo de Rivera com a director d' infanteria s' hi llegeix:

«Quedando satisfecho del celo, lealtad e inteligencia con que lo ha desempeñado.»

Y firmava en Cassola.

Si en política 's digués al pa, pa, y al vi, vi; d' altre manera hauria estat redactat.

Lo capitá general de Valencia diu que ha sentit molt los resultats del moti.
 Ho crech molt be.

Pero m' sembla que més ho han sentit los infelissos que han caygut ab las balas de sos subordinats enfonzadas en lo cervell.

Un dels ferits graves de Valencia té a son pare sense feyna, a son germá inutilitat del bras per una màquina que li tafá y sa mare morta de la pochos dias.

Y pot anar donant gracias a la providencia de que las balas dels soldats encara l' hagin deixat viu.

Un dels morts a Valencia, Anton Vayés, era fill únic d' un matrimoni a qui mantenía ab son treball.

No cal ponderar lo terrible del sentiment dels atribulats pares.
 Segueixi son curs lo *dret* de consums.

A Málaga 's tem que també hi hagi sagrada pel impost de consums, puig en los primers dias del corrent mes han tancat las portas molts establiments pera no pagar los nous drets que acaban d' imposarlos.

De Saragossa també contan que *per ara* no s' ha alterat l' ordre, pero que la professó va per dintre ab lo ministeri dels costums.

Volen més popularitat per un govern?

Als sagastins sempre 'l poble se 's ha tirat demunt ab tant d' entusiasme...
 Que s' ha tingut de calmar ab metralla.

En Primo de Rivera, després de la destitució verbal del Senat, ha escrit una carta al Sr. Sagasta, que aquest y tots los seus jutjan plena de patriotisme.

¡Bat! Deurá ser aquest patriotisme com aquell dels últims dias del 74 en que 'l tal Primo responia a n' en Sagasta d' en Martínez Campos mentres aquest se sublevava a Sagunto y ell se preparava a fer lo mateix a Madrid?

Lo *Crit de la Patria* dona compte d' un miracle ab tota serietat.

Si estará ben refiat de las orelles llargas y peludas de sos llegidors!

Lo mateix periódich sosté la idea de que 'l carlisme no fora res sense la religió y 'l clero. Conformes.

Ja sabem ahont se té d' apuntar pera evitarse las guerras civils.

Las oposicions califcan de fugida vergonyosa del govern l' acte de tancar las Corts tan precipitadament.

Será aixó que diuhen.

Mes lo gubèrn deu saber que dels que fugen alguns se n'escapan.

Y no creyenise prou segur spcia al «campi qui pugui».

Los conservadors han fet de patró Aranya en lo conflicte Cassola-Primo.

Després d'haver alentat las aspiracions de aquest últim, quan ha vingut lo moment del compromís l'han deixat a la estacada.

Tal hi va que no s'ho creu.
Y conseqüèncias, podrà dir lo general de la Rivera, d'amar ab malas companyias.

Havèm rebut una circular de la societat coral *Euterpe* de Clavé, dirigida a las altres societats corals catalanes, de la qual sembla que resultan alguns càrrecs contra 'l senyor Rodoreda, director artistic que fou de la citada societat.

Agens a tal qüestió, no podem donar nostre vot ab prou coneixement de causa, per més que nos sembla que a la *Euterpe* no li falta rahó.

A UN AUCELL.

Aucell que pès entre voltes
acompanant nos dolces cançons,
vole ser missatger un dia
que 't serà recompenyat.
Vole buscar per les muntanyes
que hi ha per aquí als voltants,
al treball a certa hora
que un dia veig estimar
y que mon cor d'alegría
cu deixar ple fins a dalli.
Molats per totes bandes,
no 't deixis pas per entre,
y quan is l'has trobada
y ab ella parlis formal,
ja pots értis desagraida,
y no cal que ho trais estrany...
que 'm té sense cap cuidada
la caríssima que m'ho det.

J. PRATS N.

Y que m'engressa avió de la caritat evangélica de mitrats y reverents!

No han sentit a dir lo que últimament ha passat a Toledo ab motiu d'unas oposicions a la plassa de Magistral d'aquella catedral.

Donchs es una trifulera.
Ja no 's tracia avís de tirarse 'l bonet pel cap mestissos y carlins, sino que entre 'l mateix pura ja ha sortit lo senteristo gros pera clavar-se bolets y cada mitralada ha valgut una hostia.

Contan que en las citadas oposicions lo cardinal arquebisbe se permeté la llibertat de recomanar un protegit seu, y moltos del Jurat prometeren votarlo.

Mes tan bunyol degué ser, ó tals antipatias de Deu degué haverhi, que al votarse 'l mérit dels opositors lo protegit del cardinal se quedá ab un sol vot: lo del seu protector.

Y aquí fou la bona.
Empinat ab sos subordinats lo de la mitra, als uns los retira las llicèncias eclesiásticas pera campàrcela y als altres los clava una multa que á Sant Pere li diu de tú.

Y encara deixém apart lo de las malas llengüas, porque la veritat, alló d'haver anat a tombalions mitras y bouets me sembla massa fort, per més que 's tracti de gent del morro fort com es lo cardinal per una part y per l'altra aquell célebre Manterola que tant alsá 'l gallo a las Corts Constituents del 69, y després aná ab los carlins y últimament s'ha fet de qui 'a donava, més, que es la gran devoció dels religiosos espanyols.

Laus tibi Cristi y qui li piqui que s'ho gaudi.

No han sentit a dir res d'una pelegrinació general (ara 'ls generals están de moda) de caracatòlics espanyols que tenen d'anar a Lourdes, a renovar los miracles dels gepes de bolados y 's impeditos que llenzan las crosas... pera fugir d'un perill?

Lo gros del remat llanuat tenia de passar per

nostra ciutat una d'aquestas últimas nits, porque ja se suposa que de dia no tenen prou convicció pera exposarse a la brometa que ab ells se faria.

Que Deu los guibi y 'l dimoni 'ls planyi.
De lo començari en las costillas may hi cabrán las gatetadas ab que la providència probará sa mansuetut.

Lo bisbe de Zamora de Mejich ha sigut assassinat per un grato seu en Jesucrist, en lo moment que s'estava treyent los vestits després d'estar llest d'una cerimonia religiosa.

Lo sacerdot assesi fou agafat en la mateixa sagristia abont cometé 'l crim, y 'l bisbe aná a sopar ab Sant Pere aquella mateixa nit.

Pero senyors, ¡quimas ahicions se desarrollan en lo clero baix d'escaberxar bisbes!

Si es lo noble desitj d'enviar companyas a la gloria, no sé a qué será deguda aquesta epidemia de Sacamanteca de sotana.

Resignemnos a la voluntat de Deu...
Ja que a nosaltres nos té sense cuidada.

Un devot de Tarrassa nos dona alguns detallets de la *juerga* mística de las teresianas que ressenyarem en nostre darrer número, dels que no podem menos de ferne una racioneta a nostres llegidors.

Un granota negra organisá un joch de *pu put* ab las més passadoras feligras de sa companyia, y ell era sempre lo que 's feya tapar de ulls.

Y vetaquí que quan agafava a una donzella venturera d'aquellas ganapias, pera endevinar qui era, li passava las mans del coll als panolls fent molta salivera, deturante en los grups de la mateixa fusta y prop de la porta del purgatori, com si allí s'hi trobessin las delicias celestials.

Després ballaren la jota a tall de *Doñas Juanitas*, y contan que las bayas de la riälla los queyan gorras avall en tan místichs espectacles.

Nosaltres celebrém que las pelegrinacions vagin prenent aquest color.

Fins a pensar sen, los caracs se civilisan fent de certes funcions religiosas objecte de divertiment.

Que dimontris deuria passar a Nulles, poblet de prop de Vallis, que son tan devots, que en mitj d'un concert de guitarra donat en un café fan suspender la tocata pera resar, per ordre del alcalde.

Y quins mena de devots son aquella gent, que resan també en mitj d'un ball, y després van piadosament a gametudats, com feren lo penúltim diumenje, resultant un mort y tres ferits després de las oracions!

No en va 's diu que 'ls pobles més salvatjes son los més religiosos.

Y per Nulles encara no hi deu haver passat en Stanley ni cap dels exploradors de Africa.

A conseqüència de terremotos, la catedral de Mejich ha quedat plena d'esclèttas.

¡Ay! Pitjors esclèttas que las que 'l clero causa en las butxacas del próxim, no son capassos de causarlas tots los terremotos haguts y per haver.

Los jesuitas de Manresa, que tenen fet vot de pobresa, volen comprar la casa que ocupan pera arreglarsela al seu gust.

Los companyas de Jesus son aixís.
La pobresa sempre a la boca y las butxacas plena.

Un tal Clus, capellá d'ofici, ha donat un escándol a Lleyda reclamant contra l'enterro civil d'una nena.

Lo mal de butxaca es lo que més pesa a las reverèncias.

Un capellá de Zamora ha tirat un tiro a sa majordona feritla gravement.

Deuria estar gelós... del cumpliment de sos debers espirituals.

Y pretenia enviarla al cel.

A Orensè han rifat lo porch de Sant Antoni. Y, naturalment, ningú 'l ha tret.

Aneulos al derrera als negociants de sotana.

Aquí 'l rifat no ha sigut lo porch del sant, sino 'l simple del públich.

No prestarse a rimas piadosas y no succehiria aixó.

Diuen que Deu feu a l'home del tot a la imatge seu...
Donchs tenia molta colors d'home,
de quin color será Deu?
Aquels dubtes 'm dita sempre en una gran confusió:
O es fuis tot aixó que 'm contan
o Deu es de molts colors.

ANAGRAMA

En Tot, fill de donya Enric y total de la Pilar,
per un bisbe va comprar una total mill botica.

J. STAKARA

ROMBO

Substituir los pichs ab detras que, llegidas horizontal y verticalment, digan: la primera retlla, una consonant; la segona, los gollins de tenen; la tercera, una carreta; la quarta, un poblu de Catalunya; la quinta, una fruita; la sexta, una melaitra; y la última, una consonant.

J. CASAS

MUDANSA

La Tot, que es fill de Tot,
molt tot total disse pot.

ROS D'OLIV

GEROGLIFICH

X X
S S
I I
y G L
II
Bessé

SOLUCIONS

A LAS CARRERAS DEL NÚMERO PASSAT

KARADA: — TARDOR.
ROMBO: — M. Mal, Morla, Martina, Lloma, Ans, A.
GEROGLIFICH: — Per jochs de mans lo Canonge.

Barcelona: — Tipografia LA ACADEMIA, Empla de la Universitat, 6

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

- J. G. (Rusafa). — Rebutada la subscripció. Lo no rebre 'la número vosté es culpa de correus. Havém repetit lo envío. Gracias pels diaris remesos.
- J. E. (Malgrat). — Rebutada las duas remesas de sellos y avirit tot lo demanar.
- J. S. (Palafrugell). — Entesos. S'está fent lo sello.
- S. P. V. (Palamós). — Los obreros mencionadas ja deuen haver anat a parar als consaladors la temps.
- P. F. y T. (Gervás). — Tots los números se hi han enviat, y havém repetit los que diu que li falzan. Li enviarem per ahont diu. No s'ha rebut res de lo que 'm indica.
- J. H. (La Jonquera). — Rebutada subscripció. Ara acaba per n de Setembre.
- J. M. (Aguada). — Fet l'augment y enviat los folletos.

DE SALLENT A IGUALADA Y VICE-VERSA

VIAJES MISTERIOS D'UN PASTOR Y UNA DONZELLA

Impress ja la tercera edició d'aquest folletó rigurosament históric, se trobará de venta al preu de UN RAL en los kioscos de la Rambla a Barcelona, y a fora a casa de tots los correspondents de LA TRAMONTANA.